

LIGJ
Nr. 85/2024

PËR RATIFIKIMIN E MARRËVESHJES KUADËR USHTARAKE NDËRMJET
KËSHILLIT TË MINISTRAVE TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË
DHE QEVERISË SË REPUBLIKËS SË TURQISË

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83, pika 1, të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

KUVENDI

I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

VENDOSI:

Neni 1

Ratifikohet marrëveshja kuadër ushtarake ndërmjet Këshillit të Ministrave të Republikës së Shqipërisë dhe qeverisë së Republikës së Turqisë, sipas tekstit që i bashkëlidhet këtij ligji.

Neni 2

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Miraturar në datën 26.7.2024.

Shpallur me dekretin nr. 284, datë 1.8.2024, të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Bajram Begaj.

MARRËVESHJE KUADËR USHTARAKE
NDËRMJET KËSHILLIT TË MINISTRAVE TË REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË
DHE QEVERISË SË REPUBLIKËS SË TURQISË

Preambulë

Këshilli i Ministrave i Republikës së Shqipërisë dhe Qeveria e Republikës së Turqisë (në vijim të referuar si “Pala” ose “Palët”),

duke ripohuar angazhimin e tyre ndaj qëllimeve dhe parimeve të Traktatit të Atlantikut të Veriut të datës 4 prill 1949, Marrëveshjes ndërmjet Palëve të Traktatit të Atlantikut të Veriut, lidhur me Statusin e Forcave të Tyre, të datës 19 qershor 1951 (në vijim “NATO-SOFA”) dhe Kartës së Kombeve të Bashkuara;

duke theksuar faktin se bashkëpunimi në fusha të ndryshme ushtarake mbi bazën e respektit të ndërsjellë për sovranitetin dhe barazinë e të dyja Palëve do të kontribuojë në interesat e përbashkët dhe efikasitetin ekonomik të Palëve;

duke shprehur nevojën për përmirësimin e marrëdhënieve ekzistuese miqësore ndërmjet Palëve në bazë të ligjeve kombëtare, rregullave dhe marrëveshjeve ndërkombëtare,

kanë rënë dakord për sa vijon:

Neni 1 **Qëllimi**

Qëllimi i kësaj Marrëveshjeje është të garantojë një kuadër për marrëdhëniet dhe të zhvillojë bashkëpunimin ndërmjet Palëve në fushat e specifikuar në nenin 4.

Neni 2 **Objekti**

Kjo Marrëveshje do të zbatohet për shkëmbimin e personelit, materialeve, pajisjeve, informacionit dhe përvojës në fushat e specifikuar në nenin 4.

Neni 3 **Përkufizime**

Termat e përdorur në këtë Marrëveshje do të kenë kuptimet e mëposhtme:

1. “Palë Dërguese” nënkupton Palën që dërgon personel, materiale dhe pajisje te Pala Pritëse për zbatimin e kësaj Marrëveshjeje.
2. “Palë Pritëse” nënkupton Palën që pret personelin, materialin dhe pajisjet e Palës Dërguese në territorin e saj për zbatimin e kësaj Marrëveshjeje.
3. “Personel Vizitues” nënkupton personelin ushtarak ose personat civilë të dërguar nga njëra Palë tek Pala tjetër për zbatimin e kësaj Marrëveshjeje.
4. “Student Vizitues” nënkupton studentët e dërguar nga Pala Dërguese që do të emërohen në Forcat e Armatosura të Palës Dërguese për të kryer trajnim në shkollat ushtarake të Palës Pritëse ose në institucione të tjera arsimore që do të përcaktohen nga Pala Pritëse.
5. “Familiarët” nënkupton bashkëshortin/en dhe fëmijët e Personelit Vizitues për të cilët ata janë përgjegjës për t’u kujdesur, në përputhje me legjislacionin e tyre kombëtar përkatës.
6. “Personel i lartë” nënkupton personin më të lartë ndërmjet Personelit Vizitues të autorizuar për të mbikëqyrur aktivitetet e grupit ushtarak/civil të dërguar brenda objektit të kësaj Marrëveshjeje dhe të emëruar në përputhje me legjislacionin kombëtar të Palës Dërguese.
7. “Grant” nënkupton dhurimin ose transferimin pa pagesë të një malli ose shërbimi.
8. “Shërbime” nënkupton, në përputhje me Marrëveshjen ndërmjet Palëve, ofrimin e trajnimit, informacionit teknik, mbështetjes, zhvillimit, mirëmbajtjes, riparimit, rikuperimit, asgjësimit, mbështetjes portuale dhe këshilluese dhe shpërndarjes së automjeteve tokësore, detare dhe ajrore, pajisjeve, armëve, ndërtesave dhe pasurive, me kusht ruajtjen e pronësisë.
9. “Mbështetje logjistike” përfshin shitjen, grantin, shkëmbimin, alokimin, marrjen/dhënien me qira transferimin teknologjik dhe licencimin e furnizimeve dhe të shërbimeve.
10. “Informacion dhe material i klasifikuar”, informacion zyrtar, dokument dhe material që kërkon mbrojtje për sigurinë kombëtare. Si rrjedhojë, ai rregullohet me zbatimin e klasifikimit të sigurisë kombëtare. Ky informacion mund të jetë në formë verbale, vizuale, magnetike ose të shtypur, ose në formë teknologjike ose pajisjeje, duke përfshirë informacionin që u nënshtrohet të Drejtave të Pronësisë Intellektuale.

Neni 4 **Fushat e bashkëpunimit ushtarak**

Bashkëpunimi ndërmjet Palëve do të përfshijë fushat e mëposhtme:

1. Trajnimi dhe edukimi ushtarak:
 - a) trajnimi, arsimimi dhe kurset në shkollat ushtarake, qendrat trajnuese dhe arsimore ose institucione të tjera arsimore të përcaktuara nga Pala Pritëse;

- b) trajnimi gjatë punës në njësitë, shtabet dhe institucionet ushtarake;
- c) shkëmbim i ndërsjellë/i njëanshëm i personelit vizitues, studentit vizitues ose personelit trajnues ndërmjet institucioneve trajnuese dhe arsimore;
- d) vizitat e ndërsjella kontaktuese dhe shkëmbimi i njohurive për përmirësimin e trajnimit dhe edukimit;
- e) caktimi i personelit për kurset e gjuhës në vendin e origjinës.
- 2. Pjesëmarrja e ndërsjellë në stërvitje/trajnime ose stërvitje të përbashkëta në mënyrë aktive ose në cilësinë e vëzhguesit;
- 3. Industria e mbrojtjes;
- 4. Bashkëpunimi ushtarak dhe vizitat e kontaktit ndërmjet Forcave të Armatosura;
- 5. Shkëmbimi i delegacioneve;
- 6. Struktura organizative e Forcave të Armatosura, struktura dhe pajisja e reparteve ushtarake, drejtimi i personelit;
- 7. Trajnimi, shkëmbimi i informacionit dhe vizitat e kontaktit në lidhje me planifikimin rekrutimin, trajnimin, punësimin e personelit, si dhe të drejtat e punonjësve;
- 8. Shkëmbimi i inteligjencës ushtarake;
- 9. Bashkëpunimi logjistik, grantet dhe sistemet logjistike;
- 10. Mjekësia ushtarake dhe shërbimet shëndetësore;
- 11. Komunikimet, elektronika, sistemet e informacionit, lufta elektronike dhe mbrojtja kibernetike;
- 12. Operacione të tjera përveç luftës, të tilla si: paqeruajtja, ndihma humanitare, operacionet e sigurisë detare dhe operacionet kundër piraterisë;
- 13. Shkëmbimi i njohurive mbi sistemet juridike ushtarake;
- 14. Hartografia dhe hidrografia;
- 15. Shkëmbimi i personelit për zhvillim profesional;
- 16. Shkëmbimi i personelit vizitues, këshilltarëve dhe njërive;
- 17. Shkëmbimi i informacionit dhe i përvojës në fushat e kërkimit shkencor dhe teknologjik ushtarak;
- 18. Veprimtaritë shkencore, sociale, sportive dhe kulturore;
- 19. Trajnimi dhe shkëmbimi i informacionit dhe i përvojës në luftën kundër minave dhe mjeteve shpërthyes të improvizuara;
- 20. Trajnimi dhe shkëmbimi i informacionit dhe i përvojave, në kuadër të Operacioneve të Ndihmës nga Fatkeqësitë Natyrore;
- 21. Historia ushtarake, arkivat, botimet/publikimet dhe muzeologjia.

Neni 5

Parimet e zbatimit dhe të bashkëpunimit

- 1. Palët mund të vendosin linja bashkëpunimi, në bazë të vendimeve të tyre në mënyrat e mëposhtme:
 - a) Takimet dhe vizitat e Ministrave të Mbrojtjes, Shefave të Shtabit të Përgjithshëm dhe zëvendësve të tyre ose zyrtarëve të tjerë të autorizuar nga Palët;
 - b) Shkëmbimi i përvojës ndërmjet ekspertëve të të dyja Palëve në fusha të ndryshme aktiviteteve;
 - c) Organizimi i trajnimeve, edukimit dhe kurseve me kosto, pa pagesë ose me kosto të reduktuar në reparte, shtabe apo institucione ushtarake;
 - d) Kontaktet ndërmjet institucioneve të ngjashme ushtarake;
 - e) Organizimi i diskutimeve, konsultimeve, takimeve të përbashkëta dhe pjesëmarrja në kurse, simpoziume dhe konferenca;

f) Pjesëmarrja në stërvitjet ushtarake duke përfshirë stërvitjet me plumba të vërtetë, pjesëmarrja në këto stërvitje ushtarake si vëzhgues, kryerja e stërvitjeve gjatë lundrimit (PASSEX) dhe vizitat në port, organizimi i stërvitjeve të përbashkëta;

g) Shkëmbimi i informacionit dhe i materialeve trajnuese;

h) Në kuadër të bashkëpunimit logjistik ose mbështetjes logjistike, dhënia, shkëmbimi, shpërndarja, shitja, marrja me qira/dhënia me qira e mallrave dhe shërbimeve në inventarin e Palëve dhe transferimi i teknologjisë, licencimi në lidhje me këto mallra dhe shërbime dhe transporti falas i materialit të dhuruar, në përputhje me legjislacionin e vetë palës dhuruese.

2. Veprimtaritë që do të kryhen, në kuadër të bashkëpunimit logjistik ose mbështetjes logjistike do të kryhen në përputhje me kufizimet e transferimit të palëve të treta që rrjedhin nga marrëveshjet në fuqi, të cilat palët kanë nënshkruar me kombe të tjera.

3. Palët mund të lidhin memorandume plotësuese mirëkuptimi, protokolle dhe marrëveshje për zbatimin e kësaj Marrëveshjeje, në përputhje me proceset e ratifikimit të Palëve, sipas legjislacionit të tyre kombëtar dhe në përputhje me dispozitat e kësaj Marrëveshjeje.

4. Bashkëpunimi do të kryhet duke marrë parasysh interesat dhe nevojat e ndërsjella të Palëve dhe mbi bazën e reciprocitetit.

5. Informacioni dhe dokumentet materiale, teknike të shkëmbyera në formën e granteve ose në këmbim për pagesë ose ato të prodhuara bashkërisht nga Palët, në përputhje me këtë Marrëveshje, memorandume të tjera mirëkuptimi, protokolle dhe marrëveshje, nuk do t'i transferohen një pale të tretë pa pëlqim paraprak të ndërsjellë.

6. Në rast se materiali që do të jepet brenda objektit të kësaj Marrëveshjeje nxirret nga përdorimi, Pala Pritëse do të informojë Palën Dërguese me shkrim.

Neni 6

Autoritetet kompetente dhe planet vjetore të zbatimit

1. Autoritetet kompetente për zbatimin e kësaj Marrëveshjeje janë:

Për Qeverinë e Republikës së Turqisë: Ministria e Mbrojtjes Kombëtare e Republikës së Turqisë,

Për Qeverinë e Republikës së Shqipërisë: Ministria e Mbrojtjes e Republikës së Shqipërisë.

2. Palët do të përgatisin Planet Vjetore të Zbatimit, në lidhje me aktivitetet e përbashkëta për zbatimin e kësaj Marrëveshjeje. Planet Vjetore të Zbatimit do të përfshijnë emrin, qëllimin, llojin, datën, vendin, institucionet zbatuese, aspektet financiare dhe detaje të tjera të aktiviteteve që do të kryhen.

3. Bashkëpunimi ndërmjet Palëve do të forcohet nëpërmjet vizitave të ndërsjella në të gjitha nivelet e përmendura në Planet Vjetore të Zbatimit.

Neni 7

Kushtet e trajnimit/kursit

1. Trajnimi dhe edukimi do të jepen sipas kushteve të parashikuara në legjislacionin e Palës Pritëse.

2. Një kërkesë për trajnim nga Pala Dërguese do t'i bëhet nëpërmjet një letre zyrtare Palës Pritëse jo më vonë se në mars të vitit përpara fillimit të trajnimit ose kurseve, në përputhje me këtë Marrëveshje. Pas marrjes së kërkesës, Pala Pritëse do ta shqyrtojë këtë kërkesë dhe do të informojë Palën Dërguese për përgjigjen e saj, jo më vonë se muaji korrik.

3. Nëse ka kërkesë për trajnim shtesë, kjo kërkesë njoftohet me shkresë zyrtare. Kërkesat shtesë brenda këtij qëllimi mund të përfshihen në kërkesat e planifikuara si rezultat i konsultimit ndërmjet Palëve dhe në masën që është e mundur.

4. Është një parim themelor ofrimi i trajnimeve në gjuhën e Palës Pritëse, me përjashtim të trajnimeve të ofruara nga Pala Pritëse në gjuhën angleze. Megjithatë, nëse kërkohet nga Pala

Dërguese dhe nëse çmohet e përshtatshme nga Pala Marrëse, trajnimet që zgjasin më pak se 3 (tre) muaj mund të ofrohen nëpërmjet një përkthyesi. Në rast se trajnimi ofrohet nëpërmjet një përkthyesi, Pala Dërguese do të caktojë një numër të mjaftueshëm përkthyesish për personelin që do të marrë pjesë në trajnim. Kostot e përkthimit/përkthyesit, për qëllime trajnimi do të mbulohen nga Pala Dërguese.

5. Pala Dërguese do të informojë Palën Pritëse për vendimin përfundimtar për pjesëmarrjen në trajnim, numrin e personelit të ftuar të dërguar për trajnim/kurse, të dhënat e fluturimit dhe informacione të tjera të paktën 45 (dyzet e pesë) ditë përpara fillimit të trajnimit, në mënyrë që t'i mundësojë Palës Pritëse të kryejë rregullimet e nevojshme. Në rast se njoftimet nuk bëhen në kohën e duhur, Pala Marrëse ka të drejtë të shtyjë kërkesën për kursin/trajnimin për një datë të mëvonshme ose ta anulojë plotësisht atë.

6. Trajnimi i personelit të ftuar dhe i studentëve vizitues kryhet në përputhje me programet e institucioneve ose njërive ushtarake ku bëhet trajnimi. Nëse lëndët e kursit mbulojnë çështje që lidhen me sigurinë kombëtare, mund të vendosen kufizime në këtë drejtim.

7. Pala Pritëse do të përcaktojë se cilën nga pajisjet dhe materialet e nevojshme do të sigurojë për personelin vizitues dhe studentët vizitues gjatë periudhës së trajnimit dhe cili prej tyre do t'i kthehet Palës Pritëse kur të përfundojë trajnimi.

8. Personeli dhe studentët vizitues do të zgjidhen nga Pala Dërguese, sipas kritereve të përcaktuara nga Autoriteti Kompetent i Palës Pritëse. Personeli dhe studentët vizitues që nuk plotësojnë kriteret e përcaktuara nga Pala Pritëse, nuk do të pranohen për trajnim dhe edukim.

9. Çështjet në lidhje me llojin e provimit dhe trajnimit do të vendosen nga Pala Pritëse.

10. Për kryerjen e trajnimit dhe të edukimit, nëse çmohet e nevojshme nga Palët, mund të lidhen protokolle bazuar në këtë Marrëveshje për programet e trajnimit që kanë më shumë se një muaj kohëzgjatje dhe/ose përfshijnë rrezik për jetën. Këto protokolle mund të mbulojnë çështjet e mëposhtme ose çështje të tjera që çmohen të nevojshme:

- a) lënda e trajnimit;
- b) vendi i trajnimit;
- c) gjuha, kohëzgjatja dhe kushtet e trajnimit;
- d) të drejtat dhe detyrat e personelit ushtarak gjatë periudhës së trajnimit;
- e) fillimi dhe përfundimi i trajnimit si dhe numri i pjesëmarrësve në kurs;
- f) kualifikimet e dëshiruara të personelit që do të trajnohet;
- g) mënyra e garantimit të sigurisë së personelit ushtarak gjatë gjithë periudhës së trajnimit;
- h) mënyra e sigurimit të personave ushtarakë;
- i) mënyra e kompensimit për dëmin dhe humbjen;
- j) kushtet dhe procedurat e pagesës për trajnim;
- k) marrëveshjet në lidhje me bordin dhe akomodimin, si dhe transportin.

11. Pala pritëse do të marrë masat e nevojshme në lidhje me akomodimin dhe sigurinë e personelit vizitues dhe të vartësve të tyre dhe për të garantuar që ata të përfitojnë nga lehtësira të tjera.

12. Personeli i ftuar dhe studentët vizitues, që dërgohen për të ndjekur programin/kurset e trajnimit, kanë përfunduar programin e kursit të specifikuar, kanë pasur sukses në provimet e organizuara, sipas kushteve të kursit dhe kanë shkruar me sukses tezën/projektet e tyre, do t'u jepet një certifikatë që tregon se ata kanë përfunduar specializimin ose programin e duhur të trajnimit (diplomë akademike). Ekuivalentimi i diplomës (dokumenti, certifikata) i nënshtrohet miratimit nga Institucionet e Arsimit të Lartë të Palës Dërguese, sipas legjislacionit kombëtar.

Neni 8

Siguria e informacionit dhe materialit të klasifikuar

1. Të gjitha informacionet e klasifikuara, dokumentet, të drejtat e pronësisë fizike dhe intelektuale dhe materiali ushtarak i ofruar ose i prodhuar, sipas kësaj Marrëveshjeje, do të

shkëmbehen, përdoren dhe mbrohen për qëllimet e tyre, sipas memorandumëve pasues të mirëkuptimit, protokolleve dhe marrëveshjeve që do të lidhen ndërmjet Palëve.

2. Palët, në përputhje me legjislacionin e tyre kombëtar, do të garantojnë mbrojtjen e informacionit, dokumenteve dhe të gjitha të dhënat mbi materialet dhe pajisjet që do të shkëmbehen në kuadër të zbatimit të kësaj Marrëveshjeje ose kryerjes së aktiviteteve të përbashkëta. Në këtë kontekst, ata do të marrin të njëjtat masa si ato që janë të nevojshme për mbrojtjen e informacionit të tyre të klasifikuar të të njëjtit nivel. Palët do t'i japin informacionit të shkëmbyer nivelin e duhur të klasifikimit, siç tregohet në tabelën e mëposhtme.

Për Qeverinë e Republikës së Turqisë	Ekuivalente në gjuhën angleze	Për Këshillin e Ministrave të Republikës së Shqipërisë
Çok Gizli	Top Secret	Top Sekret
Gizli	Secret	Sekret
Hizmete Özel	Restricted	I Kufizuar

3. Informacioni dhe materiali i klasifikuar nuk do të zbulohen ose ndahen (ose transferohen) me një palë të tretë, pa pëlqimin paraprak me shkrim të Palës që i ofron.

4. Informacioni dhe materiali i klasifikuar do të shkëmbehen vetëm nëpërmjet kanaleve ndërqeveritare ose kanaleve të tjera të miratuara nga autoritetet e sigurisë të përcaktuara nga Palët. Niveli i klasifikimit të informacionit do të përcaktohet nga Pala që jep informacionin.

5. Palët do të vazhdojnë të jenë përgjegjëse për mbrojtjen dhe parandalimin e lëshimit të nivelit të klasifikimit të informacionit dhe materialit të klasifikuar të shkëmbyer edhe pas përfundimit të kësaj Marrëveshjeje.

6. Palët do të garantojnë mbrojtje efektive të të drejtave për pronësinë intelektuale që krijohen ose transferohen sipas kësaj Marrëveshjeje, në përputhje me legjislacionin e tyre kombëtar dhe traktatet ndërkombëtare në të cilat janë palë. Në kontekstin e kësaj Marrëveshjeje, pronësia intelektuale do të kuptohet siç përshkruhet në nenin 2 të Konventës për Themelimin e Organizatës Botërore të Pronësisë Intelektuale, bërë në Stokholm, më 14 korrik 1967.

7. Nëse çmohet e nevojshme, një marrëveshje e veçantë sigurie për transferimin, përdorimin dhe mbrojtjen e informacionit dhe të materialeve të klasifikuara të shkëmbyera brenda objektit të kësaj Marrëveshjeje, mund të lidhet nën përgjegjësinë e organeve të autorizuar për secilën nga fushat e bashkëpunimit të specifikuar në nenin IV.

8. Informacioni i marrë gjatë zbatimit të dispozitave të kësaj Marrëveshjeje nuk do të përdoret nga asnjëra Palë kundër interesave të Palës tjetër ose ndonjë Pale të tretë.

9. Palët do të sigurojnë që aksesin në informacionin dhe materialet e klasifikuara t'i jepet në bazë të nevojës për t'u njohur dhe për personelin që zotëron lejen e duhur të sigurisë.

10. Në rast se informacioni i shkëmbyer në lidhje me zbatimin e kësaj Marrëveshjeje zbulohet papritur, pala që zbulon faktin do të informojë menjëherë Palën tjetër për situatën.

11. Palët do të respektojnë të drejtat dhe rregullat që rregullojnë patentat, të drejtat e autorit dhe sekretet tregtare në aktivitetet e tyre të bashkëpunimit. Palët mund të vendosin kufizime për çështjet që lidhen me sekretet kombëtare.

Neni 9

Inteligjenca ushtarake

1. Ky nen mbulon zhvillimet në fushën e interesit të Forcave të Armatosura të Palëve, në lidhje me ato vende që konsiderohen se dëmtojnë interesat e ndërsjellë të Palëve dhe që do të përcaktohen së bashku, duke u dhënë përparësi aktiviteteve ushtarake dhe shkëmbimit të informacionit të inteligjencës ushtarake për aktivitetet e këtyre vendeve në Republikën e Turqisë dhe Republikën e Shqipërisë.

2. Shkëmbimi i informacionit të inteligjencës do të kryhet me mjetet e mëposhtme dhe sipas metodave të mëposhtme:

a) Çdo çështje koordinimi (përfshirë subjektet e shkëmbimit) do të përcaktohet ndërmjet Palëve me marrëveshje të ndërsjellë për vitin përkatës gjatë negociatave dypalëshe të mbajtura nga Shëfat e Inteligjencës Ushtarake të të dyja vendeve ose nga personeli i autorizuar prej tyre në bazë të rotacionit, një vit në Republikën e Turqisë dhe një vit në Republikën e Shqipërisë.

b) Pala vizituese do të njoftojë Palën Pritëse për emrin, gradën, emërimin dhe lejen e sigurisë së anëtarëve të delegacionit të paktën 15 (pesëmbëdhjetë) ditë para datës së planifikuar.

c) Gjuha e dokumenteve dhe e negociatave do të jetë anglisht. Negociatat mund të zhvillohen nëpërmjet një përkthyesi, nëse kërkohet.

d) Informacioni që mund të shkëmbehet do të dorëzohet në formë dokumenti. Nëse ka ndonjë CD, DVD, film, fotografi, *slide* etj., në lidhje me këtë informacion, ato duhet t'i bashkëngjiten dokumentit.

e) Të dyja Palët bien dakord që t'u përgjigjen kërkesave të njëra-tjetrës për informacion sa më shpejt të jetë e mundur nëpërmjet kanaleve të sigurta të dakordësuara reciprokisht.

f) Kërkesa për shkëmbimin e informacionit të inteligjencës ushtarake do të vlerësohet rast pas rasti dhe mund të refuzohet, nëse ato rrezikojnë sovranitetin dhe sigurinë kombëtare të njëjës prej Palëve ose kundërshtojnë gjerësisht interesat e saj kombëtarë/ndërkombëtarë

Neni 10

Çështjet juridike

1. Personeli vizitues dhe familjarët e tyre, si dhe studentët vizitues do t'i nënshtrohen legjislacionit kombëtar dhe juridiksionit të Palës Pritëse gjatë pranisë së tyre në territorin e Palës Pritëse, duke përfshirë hyrjen, qëndrimin dhe nisjen. Në rastet kur zbatohet juridiksioni penal i Palës Pritëse dhe vendimi përcakton një dënim që nuk është i përfshirë në legjislacionin e Palës Dërguese, do të zbatohet një lloj dënimi që është i përfshirë në legjislacionin e të dyja Palëve. Pala dërguese do të ketë të drejtën të ushtrojë juridiksion ekskluziv mbi personat që i nënshtrohen ligjit ushtarak të Palës Dërguese, në lidhje me shkeljet, duke përfshirë shkeljet që lidhen me sigurinë e saj, të dënueshme nga ligji i Palës Dërguese, por jo nga ligji i Pala Pritëse.

2. Në rastet kur zbatohet ligji i të dyja Palëve, autoritetet e Shtetit Dërgues do të kenë të drejtën parësore për të ushtruar juridiksionin e tyre mbi personelin vizitues në situatat e mëposhtme:

a) Kur vepra është vetëm kundër pronës ose sigurisë së Shtetit Dërgues, ose është vetëm kundër personit ose pronës së një anëtar tjetër të forcës ose komponentit civil të Shtetit Dërgues, ose të një varësi.

b) Rastet që rrjedhin nga çdo veprim ose mosveprim të kryer me dashje ose nga pakujdesia në kryerjen dhe në lidhje me detyrën zyrtare.

3. Në rast mosmarrëveshjeje ndërmjet Palëve, nëse një veprim përfshihet në paragrafin 2a ose 2b të këtij neni, Palët do të krijojnë urgjentisht një komision të përbashkët të përbërë nga përfaqësues nga secila palë për të përcaktuar nëse veprimi në fjalë ose mosveprimi përfshihet në paragrafin 2a ose 2b të këtij neni. Nëse komisioni i përbashkët në fjalë nuk mund të arrijë një marrëveshje për këtë çështje, atëherë vendimi i Shtetit Pritës do të ketë përparësi.

4. Në rast se ndonjë person nga personeli vizitues, familjarët e tyre ose studentët vizitues ndalohet ose arrestohet, Pala Pritëse do të informojë menjëherë Palën Dërguese për situatën.

5. Në rast se ndonjë person nga personeli vizitues, familjarët e tyre ose studentët vizitues përballët me një hetim ligjor ose proces ligjor në Palën Pritëse, ai ose ajo do të ketë të drejtën e të gjithë mbrojtjes ligjore të pranuar gjerësisht, e cila do të jetë jo më pak se ajo që gëzojnë shtetasit e Palës Pritëse.

6. Veprimtaritë e studentit vizitues dhe të personelit vizitues mund të ndërpriten nëse shkelin ligjet e Palës Pritëse.

7. Studentët vizitues dhe personeli vizitues do të respektojnë rregullat disiplinore në njësitë, selitë dhe institucionet ku janë caktuar.

8. Studentët vizitues do t'i nënshtrohen legjislacionit kombëtar të Palës Pritëse për ndëshkimet disiplinore dhe personeli vizitues do t'i nënshtrohet legjislacionit kombëtar të Palës Dërguese. Megjithatë, autoritetet ushtarake kompetente të Palës Pritëse mund t'i japin urdhra personelit vizitues që kanë nën komandën e tyre, sipas kërkesave të detyrës.

9. Personeli i Lartë i Palës Dërguese do të autorizohet të zbatojë masa disiplinore ndaj personelit vizitues, në përputhje me dispozitat e tyre përkatëse të ligjeve të shërbimit ushtarak dhe ligjeve disiplinore.

10. Personeli vizitues, familjarët e tyre ose studentët vizitues nuk duhet të angazhohen në asnjë aktivitet politik ose nuk duhet të kryejnë asnjë veprimtari kundër Palës Pritëse.

Neni 11

Pretendimet për kompensim

1. Legjislacioni kombëtar i Palës Pritëse do të zbatohet për kërkesat e kompensimit të palës së tretë gjatë zbatimit të kësaj Marrëveshjeje.

2. Palët nuk do të kërkojnë kompensim nga njëra-tjetra për dëmtimin ose vdekjen e personelit të tyre ose për dëmet/humbjet e shkaktuara ndaj individëve, mallrave dhe mjedisit gjatë kryerjes së aktiviteteve, sipas kësaj Marrëveshjeje, përveç rasteve kur një dëm ose humbje e tillë shkaktohet si rezultat i neglizhencës së rëndë ose shkeljes së qëllimshme.

3. Palët do të përcaktojnë së bashku nëse një situatë e tillë është shkaktuar si rezultat i neglizhencës së rëndë ose shkeljes së qëllimshme ose të paqëllimshme. Palët do të krijojnë menjëherë një komision të përbashkët të përbërë nga përfaqësues nga secila Palë për të përcaktuar nëse veprimi ose mosveprimi i përmendur përfshihet në paragrafin 2 të këtij neni. Nëse komisioni i përbashkët në fjalë nuk mund të arrijë një marrëveshje për këtë çështje, atëherë vendimi i Shtetit Pritës do të ketë përparësi.

Neni 12

Çështjet administrative

1. Personeli vizitues dhe familjarët e tyre dhe studentët vizitues nuk do të kenë imunitet dhe privilegje diplomatike.

2. Përveç rasteve kur Palët bien dakord reciprokisht ndryshe, Pala Pritëse nuk do t'i caktojë studentët vizitorë dhe personeli i vizituesve në detyra të ndryshme nga ato të specifikuara në këtë Marrëveshje ose në marrëveshjet dhe marrëveshjet e mëvonshme.

3. Studentët vizitues dhe personeli vizitues do t'u nënshtrohen të njëjtave procedura administrative, si homologët e tyre të Palës Pritëse.

4. Personeli ushtarak i Palës Dërguese do të ketë të drejtën të veshë uniformën e tij kombëtare, përveç rasteve kur është rënë dakord ndryshe në memorandumet e tjera mirëkuptimi, protokolle dhe marrëveshje teknike që do të nënshkruhen në kuadër të kësaj Marrëveshjeje. Pala Pritëse do të sigurojë, në masën që është e mundur, pajisjet e nevojshme për kryerjen e çdo veprimtarie gjatë detyrës. Megjithatë, studentët vizitues duhet të veshin uniformën ushtarake të siguruar nga Pala Pritëse. Këta studentë mund t'i bashkëngjisin uniformës simbole ushtarake të ofruara nga Pala Dërguese në mënyrë që të dallohen.

5. Pala Dërguese do të rezervojë të drejtën që të thërrasë personelin e saj, kur e gjykon të nevojshme. Pala Pritëse mund t'i kërkojë Palës Dërguese të tërheqë ose të zëvendësojë personelin e saj pa dhënë asnjë arsye. Në këtë rast, Pala Pritëse i dërgon Palës Dërguese, nëpërmjet zyrave të atasheut ushtarak, vetëm kërkesën e saj me shkrim, në lidhje me zëvendësimin e personelit. Pala Pritëse do të marrë masat e nevojshme sa më shpejt që të jetë e mundur për kthimin e personelit përkatës.

6. Çështjet administrative që përbëjnë përjashtime do të specifikohen në memorandume të tjera mirëkuptimi, protokolle ose marrëveshje teknike që do të nënshkruhen në kuadër të kësaj Marrëveshjeje.

7. Personeli vizitues dhe familjarët e tyre mund të përfitojnë nga klubet e oficerëve dhe supermarketet e personelit ushtarak në kuadrin e rregulloreve të Palës Pritëse.

8. Në rast se ndonjë prej personelit vizitues dhe familjarë të tyre ose studentëve vizitues vdes, Pala Pritëse do të informojë Palën Dërguese për situatën, do ta transportojë të ndjerin në aeroportin më të afërt ndërkombëtar brenda territorit të saj dhe do të marrë masa të tjera të nevojshme, duke përfshirë mbrojtjen mjekësore derisa trupi të transferohet.

9. Personeli vizitues dhe familjarët e tyre dhe studentët vizitues duhet të shmangin veprimet që dëmtojnë mjedisin, t'i kushtojnë vëmendje të madhe parandalimit të ndotjes së mjedisit dhe të respektojnë rregulloret e Palës Pritëse për këtë çështje.

10. Pala Pritëse do të marrë vendimin përfundimtar në lidhje me ofrimin e shërbimeve të transportit të nevojshëm për kryerjen e aktiviteteve në bazë të reciprocitetit, dhe duke marrë parasysh mundësitë e saj kundrejt koston ose pa kosto.

11. Trajnimi dhe edukimi do të bëhen në përputhje me legjislacionin e Palës Pritëse. Studenti vizitues dhe personeli vizitues, të cilët nuk janë në gjendje të ndjekin trajnimin dhe arsimin, për shkak të mosarritjeve akademike, mungesës së disiplinës, problemeve mjekësore etj., shkarkohen nga institucionet e trajnimit dhe arsimit, në përputhje me procedurat përkatëse të përcaktuara në legjislacionin e Palës Pritëse.

Neni 13

Shërbimet shëndetësore

1. Personeli vizitues dhe studentët vizitues do të jenë në gjendje të mirë shëndetësore për të kryer çdo aktivitet sipas kësaj Marrëveshjeje. Pala pritëse mund të kërkojë një raport mjekësor që vërteton se ata janë në gjendje të mirë shëndetësore.

2. Shpenzimet e shërbimeve të ekzaminimit dhe të trajtimit të studentëve të ftuar do të mbulohen sipas legjislacionit kombëtar të Palës Pritëse. Pala Pritëse do të mbulojë primet e sigurimit shëndetësor ose shpenzimet shëndetësore të studentëve vizitues.

3. Pala Pritëse do të ofrojë falas shërbimet e urgjencës mjekësore dhe shërbimet urgjente të kujdesit dentar të personelit të ftuar dhe të vartësve të tyre. Shpenzimet e ekzaminimit dhe të trajtimit mjekësor, me përjashtim të shërbimeve mjekësore urgjente dhe kujdesit urgjent dentar të personelit të ftuar dhe vartësve të tyre, do të mbulohen nga një sigurim shëndetësor që do të blihet sipas legjislacionit kombëtar të Palës Pritëse.

4. Pala Pritëse mund të sigurojë pa pagesë ose në këmbim të pagesës primet e sigurimit ose të gjitha kostot e shërbimit të trajtimit të personelit të ftuar dhe vartësve të tyre. Nëse Pala Pritëse vendos t'i sigurojë ato në këmbim të pagesës, primet e sigurimit ose të gjitha kostot e shërbimit të trajtimit të personelit vizitues dhe vartësve të tyre do të mbulohen nga Pala dërguese ose personeli i ftuar.

Neni 14

Çështjet financiare

1. Pala Dërguese do të jetë përgjegjëse për pagën/dietat, akomodimin, ushqimin, transportin dhe të drejtat e tjera financiare të personelit vizitues dhe studentëve vizitues të caktuar për të kryer aktivitetet e bashkëpunimit sipas kësaj Marrëveshjeje.

2. Megjithatë, nëse kërkohet nga Pala Dërguese, Pala Pritëse do të vendosë nëse çështjet e mëposhtme do të përmbushen apo jo, si dhe do të vendosë kushtet e përmbushjes së tyre për personelin vizitues dhe studentët vizitues të caktuar për qëllime trajnimi dhe edukimi.

a) Për personelin vizitues:

1) Transportin brenda vendit dhe ndërkombëtar (procedurat dhe parimet përcaktohen nga Pala Pritëse: dy herë nga Turqia në Shqipëri dhe dy herë nga Shqipëria në Turqi, gjatë periudhës së arsimimit);

2) Paga mujore (kushtet dhe shumat e oficerit dhe nënoficerëve pjesëmarrës në kurs do të përcaktohen në përputhje me gradat e tyre, ndërsa kushtet dhe shumat e personelit civil do të përcaktohen nga Pala Pritëse në përputhje me statusin e tyre);

3) Kostot e trajnimit dhe arsimit (me kosto, me kosto të reduktuar ose pa pagesë);

4) Veshja (detajet do të përcaktohen nga Pala Pritëse);

5) Pagesa e punës me turne për mjekët pritës të trajnimit të posaçëm;

6) Konviktet (në një vendndodhje ushtarake që do të përcaktohet nga Pala Pritëse);

7) Qiradhënia (në një vendndodhje ushtarake që do të përcaktohet nga Pala Pritëse);

b) Për studentët vizitues:

1) Transportin brenda vendit dhe ndërkombëtar (procedurat dhe parimet përcaktohen nga Pala Pritëse: dy herë nga Turqia në Shqipëri dhe dy herë nga Shqipëria në Turqi, gjatë periudhës së arsimimit);

2) Ushqimin;

3) Akomodimin (në shtëpitë ose ambientet e pritjes të përcaktuara nga Pala Pritëse);

4) Dieta ditore (kushtet dhe shumat përcaktohen nga Pala Pritëse);

5) Kostot e trajnimit dhe të arsimimit (me kosto, me kosto të reduktuar ose pa pagesë);

6) Veshja (detajet do të përcaktohen nga Pala Pritëse);

7) Pagat e paguara për studentët e vitit të 6-të të Fakultetit të Mjekësisë gjatë trajnimit të praktikës.

3. Kurset e gjuhës turke që do të ofrohen në Republikën e Turqisë (përfshirë klasat përgatitore të gjuhës gjatë arsimimit akademik) dhe kurset e gjuhës shqipe që do të ofrohen në Republikën e Shqipërisë, do të jenë pa pagesë. Trajnimet që kërkojnë kosto të lartë (si trajnimi i fluturimit, trajnimi i zhytësve, trajnimi për hedhjen e lirë nga kulla etj.) mund të ofrohen me çmim të plotë.

4. Studentët vizitues dhe personeli vizitues do të shlyejnë borxhet e tyre dhe të familjarëve të tyre para largimit përfundimtar nga Pala Pritëse. Në rast të një tërheqjeje urgjente, borxhet e personelit vizitues dhe të familjarëve të tyre, si dhe të studentëve vizitues do të paguhën nga Pala Dërguese, sipas dokumentit që do të lëshohet nga Pala Pritëse, ku specifikohet shumat e shpenzimeve të miratuara nga autoriteti përkatës.

5. Shpenzimet e trajnimit dhe arsimit do të paguhën në dollarë amerikanë nga Pala Dërguese në llogarinë bankare të përcaktuar nga autoriteti kompetent i Palës Pritëse brenda 60 (gjashtëdhjetë) ditëve nga marrja e dokumentit që specifikon shumën e shpenzimeve të miratuara nga autoriteti përkatës në fund të çdo periudhe trajnimi dhe arsimimi (shpenzimet e trajnimit një mujor ose me periudhë kohore më të shkurtër do të paguhën me para në dorë).

6. Personeli vizitues dhe familjarët e tyre si dhe studentët vizitues do t'u nënshtrohen ligjeve tatimore në fuqi në Palën Pritëse gjatë hyrjes, qëndrimit dhe largimit të tyre.

Neni 15

Procedurat doganore dhe të pasaportës

1. Personeli vizitues dhe familjarët e tyre si dhe studentët vizitues do t'u nënshtrohen rregulloreve të Palës Pritëse, në lidhje me qëndrimin dhe udhëtimin e shtetasve të huaj në territorin e Palës Pritëse.

2. Personeli vizitues dhe familjarët e tyre si dhe studentët vizitues do t'u nënshtrohen rregulloreve doganore dhe të pasaportës të Palës Pritëse gjatë hyrjes dhe daljes së tyre nga vendi i saj. Megjithatë, Pala Pritëse do të sigurojë të gjitha lehtësitë e mundshme administrative brenda kuadrit të legjislacionit të saj.

Neni 16

Angazhimet e palëve që rrjedhin nga marrëveshje të tjera ndërkombëtare

Dispozitat e kësaj Marrëveshjeje nuk do të cenojnë të drejtat dhe angazhimet e Palëve që rrjedhin nga marrëveshje të tjera ndërkombëtare dhe nuk do të përdoren kundër interesave, sigurisë dhe integritetit territorial të Shteteve të tjera.

Neni 17

Zgjidhja e mosmarrëveshjeve

1. Çdo mosmarrëveshje që lind nga zbatimi ose interpretimi i kësaj Marrëveshjeje do të zgjidhet me konsultime dhe negociata ndërmjet Palëve në nivelin më të ulët të mundshëm dhe nuk do t'i referohet asnjë gjykatë kombëtare ose ndërkombëtare ose pale të tretë për zgjidhje.

2. Nëse mosmarrëveshja nuk zgjidhet brenda 60 (gjashtëdhjetë) ditëve nga data e kësaj mosmarrëveshjeje, Palët do të fillojnë negociatat brenda 30 (tridhjetë) ditëve. Nëse nuk arrihet asnjë zgjidhje brenda 60 (gjashtëdhjetë) ditëve në vijim, Palët mund ta ndërpresin këtë Marrëveshje në përputhje me procedurën e specifikuar në nenin 19.

Neni 18

Ndryshime dhe rishikimi

Secila Palë mund të propozojë ndryshimin ose rishikimin e kësaj Marrëveshjeje përmes kanaleve diplomatike, nëse e çmon të nevojshme. Negociatat do të fillojnë brenda 30 (tridhjetë) ditëve nga data e marrjes së propozimit me shkrim. Nëse nuk arrihet asnjë rezultat brenda 60 (gjashtëdhjetë) ditëve, Palët mund ta ndërpresin këtë Marrëveshje në përputhje me procedurën e specifikuar në nenin 19. Ndryshimet ose rishikimet me shkrim të dakordësuara do të hyjnë në fuqi në përputhje me procedurat e përcaktuara në nenin 20 që rregullon hyrjen në fuqi të kësaj Marrëveshjeje.

Neni 19

Kohëzgjatja dhe ndërprerja

1. Kjo Marrëveshje do të mbetet në fuqi për një periudhë 5-vjeçare (pesëvjeçare).

2. Nëse njëra nga Palët nuk njofton Palën tjetër me shkrim nëpërmjet kanaleve diplomatike mbi synimin e saj për ta ndërprerë atë, kjo Marrëveshje do të zgjatet automatikisht për periudha të njëpasnjëshme prej 1 (një) viti.

3. Secila palë mund ta njoftojë palën tjetër për synimin e saj për të ndërprerë Marrëveshjen me shkrim nëpërmjet kanaleve diplomatike në çdo kohë. Njoftimet për ndërprerjen e Marrëveshjes do të hyjnë në fuqi 90 (nëntëdhjetë) ditë pas dhënies së njoftimit.

4. Ndërprerja e kësaj Marrëveshjeje nuk do të ndikojë në programet dhe aktivitetet në vazhdim.

5. Me hyrjen në fuqi të kësaj Marrëveshjeje do të ndërpritet "Marrëveshja e Bashkëpunimit në Fushat Ushtarake të Stërvitjes, Teknikës dhe Shkencës ndërmjet Qeverisë së Republikës së Turqisë dhe Qeverisë së Republikës së Shqipërisë", e nënshkruar më 29 korrik 1992. Në këtë rast, referencat e Marrëveshjes së ndërprerë do të konsiderohen se janë bërë në këtë Marrëveshje dhe çdo Marrëveshje tjetër e bërë në bazë të Marrëveshjes së përfunduar do të mbetet në fuqi.

Neni 20
Ratifikimi dhe hyrja ne fuqi

Kjo Marrëveshje do të hyjë në fuqi në datën e marrjes së njoftimit të fundit me shkrim me të cilin Palët njoftojnë njëra-tjetrën nëpërmjet kanaleve diplomatike për përfundimin e procedurave të tyre të brendshme ligjore që nevojiten për hyrjen në fuqi të Marrëveshjes.

Neni 21
Teksti dhe nënshkrimi

Kjo Marrëveshje është lidhur në Ankara, më 20.2.2024, në dy kopje origjinale: në gjuhët turke, shqipe dhe angleze, ku të gjitha tekstet janë njëloj autentike. Në rast divergjence në interpretim, teksti në gjuhën angleze do të ketë përparësi.

Në emër të Këshillit të Ministrave të Republikës së
Shqipërisë
Niko Peleshi
MINISTËR I MBROJTJES

Në emër të qeverisë së Republikës së Turqisë
Yaşar Güler
MINISTËR I MBROJTJES KOMBËTARE